

نحوه گزینش دانشجویان در دوره پهلوی

۲۷ تیر ۱۳۹۴ ساعت ۱۸:۰۴

برای اینکه اختلاط بین دخترها و پسرها در دانشگاه‌ها بیشتر شود. برای ورود دانشجویان دختر به دانشگاه‌ها امتیازات خاصی قائل شدند

تلاش برای حذف کنکور در ایران گرچه ۴۴ ساله شده، اما پیش از انقلاب اسلامی ایران نتوانست حتی به تصویب قانون منتهی شود، و پس از انقلاب هم وقتی در سال ۱۳۸۶ تبدیل به قانون شد، آنچنان در اجرا دچار تشتت و تغییرات مداوم در نهادهای اجرایی و همچنین مجلس شورای اسلامی شد، که جز سردرگمی حاصلی نداشته و هنوز سال دقیق پایان کنکور مشخص نیست.

۱۸ تیرماه ۱۳۴۹، روزنامه اطلاعات، خبری منتشر کرد که بر اساس آن، محمدرضا پهلوی با لغو کنکور موافقت کرده و اجازه داده بود امتحانات ششم متوسطه با ایجاد تغییراتی جایگزین کنکور سراسری شود. به این ترتیب، اولین تلاش برای حذف کنکور انجام شد.

روزنامه اطلاعات همچنین اعلام کرده بود وزارت علوم در پی تایید شاه، مشغول مطالعه و بررسی این طرح است تا نواقص موجود در آن رفع شود و در همین حال وعده داده شده بود که از ابتدای سال تحصیلی ۱۳۵۰، دانش‌آموزان ششم متوسطه به موازات تحصیلات عادی درباره شیوه امتحانات نهایی جایگزین کنکور، آموزش خواهند دید همچنین برای اینکه اختلاط بین دخترها و پسرها در دانشگاه‌ها بیشتر شود. برای ورود دانشجویان دختر به دانشگاه‌ها امتیازات خاصی قائل شدند.

مثلا نمره دانشجویان دختر را در ۲/۱ (یک و دو دهم) و ۳/۱ ضرب می‌کردند. در همین زمان بود که اتفاق جالبی رخ داد؛ آقای به نام منصور که امتحان داده بود، اینها فکر کردند که او دختر است، بنابراین امتیازش را با امتیاز خانم‌ها سنجیدند و اعلام کردند که شما قبول هستید و می‌توانید برای ثبت نام به دانشگاه بیایید.

دانشگاه فرح در سال ۱۳۵۰ ایجاد شد. برای اینکه ببینند کدام یک از دخترها با حجاب می‌آیند، در این دانشگاه مصاحبه حضوری گذاشته بودند.

همه این برنامه‌ها در حقیقت یک نوع برنامه ریزی دقیق و علمی بود برای مبارزه با مظاهر دین و دینداری. خانم بنده در سال ۱۳۵۶ به دانشگاه الزهرا (فرح آن زمان) برای استخدام مراجعه کردند. قبلا اعلام کرده بودند که یک نفر با مدرک لیسانس یا فوق لیسانس استخدام می‌کنند.

چون تازه می‌خواستند کادر تربیت کنند و بورسیه دکترا در خارج می‌دادند. اعلام کرده بودند اشخاصی که فوق لیسانس دارند، در اولویت قرار دارند و کسانی که زبان انگلیسی بلد باشند و یا سابقه کارهای آموزشی داشته باشند هم اولویت دارند. ایشان همه

شرایط را داشت: هم فوق لیسانس داشت و هم تحصیلکرده دانشگاه آمریکایی و به زبان انگلیسی مسلط بود و سابقه آموزش چندین ساله در داخل و خارج از کشور را داشت.

اما صریحا به او گفتند: شما همه اولویت ها را دارید، ولی به علت حجاب از استخدام شما معذوریم. اگر حجابتان را کنار بگذارید همین الان به شما بورس می‌دهیم تا بروید و به تحصیلاتتان ادامه بدهید " یعنی یک نوع برنامه‌ریزی بسیار دقیق برای مبارزه با تمام مظاهر دین و دینداری کرده بودند. بخشنامه‌هایی هم به دانشگاه ها و مدارس فرستاده بودند مبنی بر اینکه مثلا دختران با حجاب را نپذیرید.

اول مهر ماه ۱۳۴۸، همزمان با بازگشایی مدارس و دانشگاه‌ها در سراسر کشور، دانشجویان دانشگاه شیراز با بخشنامه‌ای مواجه شدند که پوشیدن چادر را برای دختران ممنوع می‌کرد. در سال ۱۳۵۲ نیز وزیر آموزش و پرورش در برابر پوشیدن چادر از سوی دختران دبیرستانی ایستاد.

از مسابقات ورودی دانشگاه‌ها تا کنکور

از اوایل دهه ۱۳۴۰ شمسی، دانشگاه‌هایی از جمله صنعتی آریامهر (شریف)، پلی تکنیک (امیرکبیر)، ملی، فردوسی و جندی شاپور ساخته شدند و تا اوایل دهه ۱۳۵۰، بیش از ۱۴ دانشگاه در ایران تاسیس شد.

تا آغاز سال تحصیلی ۱۳۴۲، هر دانشگاه با گرفتن امتحان ورودی خاص، اقدام به پذیرش دانشجو می‌کرد اما سنجش و پذیرش دانشجویان برای سال تحصیلی ۱۳۴۲ بر عهده «هیئت مسابقات ورودی دانشگاه‌ها» گذاشته شد. «مسابقه»ای که بعدها «کنکور» نام گرفت و هنوز هم می‌توان علاوه بر ایران، در کشورهایمانند چین، ترکیه، ژاپن و افغانستان شاهد برگزاری آن بود. به مرور زمان، حجم متقاضیان ورود به دانشگاه‌ها رو به فزونی گذاشت و در سال ۱۳۴۷ وزارت علوم و مرکز آزمون‌شناسی راه‌اندازی شد و آزمون سراسری به صورت متمرکز برگزار شد. در نخستین آزمون ورودی دانشگاه‌ها پس از تاسیس وزارت علوم، رقابت بر سر ۱۲ دانشگاه با ۳۰ رشته تحصیلی صورت پذیرفت. این آزمون با حضور ۴۷ هزار و ۷۰۳ داوطلب برگزار شد و سوال‌ها به صورت «کوتاه‌جواب» طرح شده بود.

طرحی که برای همیشه مسکوت ماند

با این حال اولین طرح لغو کنکور در ایران، که با تایید شاه وارد مراحل مطالعاتی و برنامه‌ریزی در وزارت علوم وقت شده بود، هیچ‌گاه به نتیجه نرسید و جز آن‌چه در روزنامه اطلاعات ۱۸ تیر ۱۳۴۹ منتشر شد، گزارشی از روند پیشرفت یا اجرایی شدن این طرح در دست نیست. علاوه بر این، سازمان سنجش آموزش کشور در سال ۱۳۵۴ تشکیل شد و جایگاه کنکور در نظام آموزشی ایران حتی جدی‌تر و سازمان‌یافته‌تر از پیش شد.

با پیروزی انقلاب اسلامی ایران، نخستین آزمون سراسری ورود به دانشگاه‌ها در سال ۱۳۵۸ با تغییراتی نسبت به پیش از انقلاب برگزار شد. تا پیش از انقلاب، علاوه بر نتایج کنکور، معدل امتحانات نهایی ششم متوسطه و ضوابطی از جمله نوع مدرک، سهمیه منطقه‌ای، جنسیت و وضعیت نظام وظیفه در قبولی داوطلبان تاثیر داشت. اما قبولی در اولین کنکور پس از انقلاب اسلامی، تنها بر اساس نتایج کنکور بود.

با اجرای انقلاب فرهنگی و تعطیلی ۳ ساله دانشگاه‌ها، این بار کنکور در سال ۱۳۶۱ تنها برای رشته‌های پزشکی، فنی و مهندسی، کشاورزی، الهیات و معارف اسلامی برگزار شد.

پوشیدن چادر در این دانشگاه ممنوع شد

اول مهر ماه ۱۳۴۸، همزمان با بازگشایی مدارس و دانشگاه‌ها در سراسر کشور، دانشجویان دانشگاه شیراز با بخشنامه‌ای مواجه شدند که پوشیدن چادر را برای دختران ممنوع می‌کرد. در سال ۱۳۵۲ نیز وزیر آموزش و پرورش در برابر پوشیدن چادر از سوی دختران دبیرستانی ایستاد. همچنین نمونه‌های فراوان مشابهی از اینگونه حرکت‌ها می‌توان در دوره پهلوی دوم یافت. محمدرضا شاه نتوانست و یا شاید نخواست سیاست‌های پدرش رضاشاه را درباره منع حجاب و چادر پی بگیرد، اما با روشی متفاوت به دنبال حذف چادر و پوشش اسلامی از جامعه بود. رضاشاه گرچه توانسته بود با سیاست‌های ظالمانه و به زور سرنیزه، حجاب بخشی از زنان جامعه را بردارد و زنان بسیاری را ناچار به ماندن در خانه‌ها کند، اما برکناری و تبعید او به جزیره موریس، بخش مهمی از کوشش‌های ۱۵ ساله او را بر باد داد.

مخالفان منع حجاب در دوره رضاشاه به سختی زیر فشار و تهدید بودند و چاره‌ای جز سکوت نداشتند. اعتراضاتی همچون قیام مسجد گوهرشاد هم با تهاجم وحشیانه مزدوران روبرو شد و بسیاری از مردم مسلمان در کنار حرم امام رضا علیه‌السلام به خاک و خون کشیده شدند. با این حال پایان دوران رضاخان دوباره مخالفان منع حجاب را به جنب و جوش انداخت و نامه‌نگاری به شاه جوان و ضعیف آغاز شد.

منبع: تبیان

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/۳۱۰۲۰/پهلوی-دوره-دانشجو-گزینش-نحوه/>